

Datum: 2022-05-30

Handläggare: Johanna Olsson

Dnr. 2022/287-VMKF
Dnr. 2022/306-VMKF

Kommunstyrelsen
Arboga kommun

Förslag till avfallstaxa 2023 för VafabMiljö Kommunalförbund

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige:

att godkänna Avfallstaxa 2023 för VafabMiljö Kommunalförbund att gälla från 1 januari 2023 i Arboga kommun.

Ärendebeskrivning

VafabMiljös direktion fattade 2022-05-25 beslut om att skicka förslag om ny avfallstaxa för 2023 till medlemskommunerna. Anledning till detta är att det förändrade världsläget gör det svårt att få en budget i balans utan höjd taxa redan för 2023 men även kommande år. För att undvika större höjningar framöver föreslås istället en justering över fler år. Det är framför allt ökade kostnader för utsläppsrätter och drivmedel som påverkar budgeten.

Dessutom har behov av ett antal justeringar i taxan identifierats sedan den började gälla under 2020. I förslaget till ny taxa är även dessa justeringar inkluderade och beslutsunderlaget beskriver samtliga förändringar.

Sammanfattning

Direktionens beslut innebär att summan av höjningarna motsvarar en ökning på 3,5%. Miljöstyrning har tillämpats genom att gynna de abonnemang som uppmuntrar till ökad utsortering av matavfall och förpackningar ur restavfallet. Detta bland annat för att det är mängden restavfall som behandlas via energiåtervinning som är kostnadsdrivande. Men även för att styra mot ökad resurshushållning.

Den gemensamma taxan har gällt sedan den första januari 2020. Under dessa dryga två år har VafabMiljö identifierat behov av justeringar av taxan. Beslut om ändringarna, även av redaktionell karaktär, måste fattas i varje kommuns fullmäktige. I samband med direktionens beslut om justering av taxan beslutades även om förslag av dessa justeringar.

Bakgrund

Höjning av nivå

För att möta de ökade kostnaderna för framför allt utsläppsrätter och insamling av rest- och matavfall är det i budget medräknat en taxehöjning på 3,5 % för 2023 och 2024 samt 2 % för 2025.

Priset på utsläppsrätter har ökat kraftigt och förväntas ligga kvar på en hög nivå under överskådlig tid. EU:s system för utsläppsrätter har som syfte att minska utsläppen av växthusgaser, vilket innebär att tilldelningen av utsläppsrätter minskar över tid. Konsekvensen blir att VafabMiljö behöver köpa fler utsläppsrätter till avfallsförbränningsanläggningen i Norsa. Därutöver ökar också kostnaden för det restavfall vi lämnar till Mälarenergi för energiåtervinning, även det en konsekvens av ökade kostnader för utsläppsrätter.

När det gäller de ökade kostnaderna för insamling av mat- och restavfall är det framförallt drivmedlet som blivit dyrare och som höjer kostnaderna, både vad gäller insamlingen i Västerås och som vi kör i egen regi samt för den insamling som sker i öst- och västregionen och som är utlagd externt.

Förslag höjningen

Ett förslag med viss miljöstyrning har tagits fram:

- Generell höjning av avgifterna med 3,5 %.
- Matavfallshämtningen undantas från höjningen.
- Abonnemang osorterat höjs med 8%.
- Slam och latrin omfattas av höjningen på 3,5%.

Förslag på undantag från höjningen (utöver matavfallet):

- Insamling av fett (ingår i annan översyn)
- Returpapper (Redan beslutad nivå)
- Insamling av grovavfall, returpapper och trädgårdsavfall. (Ingår i annan process och får en ny nivå år 2023, 500 kr till 800 kr)
- Insamling av farligt avfall (Idag 900 kr. Bör inte höjas)
- Dragavstånden (Arbete med att förändra nivåerna pågår i annan process med införande 2024)
- Avgifter för ansökan och anmälan om undantag från avfallsföreskrifterna (Arbete att förändra dessa avgifter sker i annan process, mer miljöstyrande/incitament)
- Felsorteringsavgifter – får ingå i en större översyn längre fram (FNI, obligatorisk insamling matavfall)
- Tilläggstjänster och avgifter samt manuell hantering. (Delvis undantaget – delar som omfattar transporter, t.ex. budning, har höjts med 3,5 %)
- Hämtning av trädgårdsavfall i tillfälligt uppställd container. (Delvis undantaget – delar som omfattar transporter har höjts med 3,5 %)

Förslagets konsekvenser på avgifter och abonnemang

Grundavgift

Kategori	2022	2023	Ökning i kr per år	Ökning i kr per månad
Småhus, per bostad	1 780	1 842	62	5
Småhus sommar, per bostad	1 250	1 294	44	4
Flerbostadshus, per lght	890	921	31	3
Verksamheter, per anläggning	1 390	1 439	49	4

Grundavgift+abonnemangsavgift

Abonnemang	2022	2023	Ökning i kr per år	Ökning i kr per månad
Småhus standard-abonnemang (3,5%)	3 079	3 179	100	8
Småhus osorterat (8%)	6 558	7 002	444	37
Flerbostadshus (3,5%)	56 087	58 002	1 915	160

Förutsättningar tabellens exempel:

Småhus standardabonnemang:

Grundavgift, 190 liters restavfall (kärl mellan), 140 liters matavfall (kärl litet), 26 ggr per år.

Småhus osorterat abonnemang:

Grundavgift, 190 liter osorterat avfall (kärl mellan), 26 ggr per år.

Flerbostadshus:

Grundavgift, 40 lägenheter, 3 st 660 liters kärl restavfall, 3 st 140 liters kärl matavfall. 52 hämtningar per år.

De föreslagna taxeförändringarna redovisas i sin helhet i bilaga 1.

Justering av felaktigheter och förtydliganden

Ny gemensam taxa började gälla under 2020. Sedan dess har felaktigheter upptäckts och behov att göra förtydliganden identifierats. Även om flertalet av justeringarna är av redaktionell karaktär måste beslut om taxan fattas av kommunfullmäktige i respektive kommun. VafabMiljö har sammanställt de behov av ändringar som identifierats under de två år taxan har gällt. Ändringarna baseras på någon av nedanstående orsaker:

- Förslag om en ny avgift eller tillämpning av avgift.
- Justering av taxedokumentet för att ersätta felaktighet eller förtydliganden av befintliga texter.
- Justering av taxedokumentet för att anpassas till förändringar i övergripande lagstiftning.

Ändringar föreslås inom nedanstående områden:

Avsnitt C.1 Extra hämtningar och budningar

Korrigerig av felaktigt antal leveranser av matavfallspåsar till småhus. En leverans ingår, utöver den tas en avgift ut.

Avsnitt C.2 Dragavstånd och manuell hämtning

Otydlighet kring hur mätning av dragavstånd går till. En mer detaljerad beskrivning föreslås komplettera den nuvarande texten.

Avsnitt D.1 BNI-abonnemang returpapper

Under arbetet med abonnemang för bostadsnära insamling (BNI) av returpapper har det visat sig att antalet fyrhjuliga kärl för returpapper hos fastighetsägare är såväl fler än väntat samt för stora utifrån verkligt behov. Förslaget till ändring innebär att kärlstorlekarna för returpapper renodlas samt att tömningsintervallet anpassas till verkligt tömningsbehov. Därmed minskas risken för arbetsmiljöproblem då de tunga fyrhjuliga kärlen med långa tömningsintervall successivt byts ut.

Avsnitt E. Hämtning av grovavfall, returpapper samt trädgårdsavfall i kolli.

För denna tjänst fanns behov av ett flertal förändringar. En övre gräns avseende antal kollin som hämtas har tillkommit samt att maxvikten har sänkts för att stämma överens med arbetsmiljölagstiftningen. Avgiften för hämtningen har anpassats att bättre motsvara de verkliga kostnaderna för utförandet av tjänsten. Dessutom har tjänsten kompletterats att även omfatta hämtning av returpapper.

Avsnitt F. Hämtning av trädgårdsavfall eller grovavfall i tillfälligt uppställd container.

När den nya taxan trädde i kraft 2020 saknades möjligheten att debitera de kunder som använder tjänsten "hämtning av grovavfall i tillfälligt uppställd container" då ingen avgift var fastställd i taxan. Ett förslag togs fram som beslutades på delegation av förbundsdirektören den 13 februari 2020. Taxan används sedan dess för debitering av kund men är inte införd i taxedokumentet.

Avsnitt I. Tömning av slam från enskilda avloppsanläggningar

Taxan har kompletterats med verktyg i arbetet med att få fler fastighetsägare att anlita VafabMiljö för hämtning av slam, och därmed leva upp till det kommunala avfallsansvaret för slam. Förändringen innebär en möjlighet att debitera de fastighetsägare som väljer annan utförare än VafabMiljö samt att kontakta ansvarig nämnd i fastighetsägarens kommun för tillsyn.

De föreslagna förändringarna redovisas i sin helhet i bilaga 2.

Henrik Bengtsson
T.f Förbundsdirektör
VafabMiljö Kommunalförbund

Bilaga 1 Avfallstaxa för VafabMiljö kommunalförbund 2023.

Bilaga 2 Justering av felaktigheter och förtydliganden.